

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2014

ББК 81
А - 43
УДК: 8

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць.
Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2014. — 88 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкорвайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славистичного університету);

Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Гороть Євгенія Іванівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 26.09.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

УДК: 801.8:811.111

С.А. БІГУНОВА, М.І. ЗУБІЛЕВИЧ

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТУ ЯК ПРОДУКТУ МОВЛЕННЯ

Резюме. Дана стаття присвячена проблемі тексту як продукту мовленнєво-творчого процесу і його лінгвостилістичним особливостям.

Ключові слова: текст, висловлювання, культура мовлення.

Постановка проблеми. Сучасний стан міжнародних зв'язків України, зокрема вступ її до європейської та світової спільноти, призводять до розгляду іноземної мови як важливого засобу міжкультурного спілкування. Основним призначенням іноземної мови як предметної галузі навчання є сприяння в оволодінні студентами вміннями й навичками спілкування в усній і писемній формах відповідно до мотивів, цілей та соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях. Проте хоча розвиток комунікативних умінь неможливий без оволодіння мовними засобами реалізації усного і писемного мовлення, знання лексичного і граматичного матеріалу ще не забезпечують становлення комунікативних умінь. Необхідні уміння оперування цим матеріалом, а також використання його для породження і розпізнавання інформації у певних сферах спілкування.

Отже, метою нашої статті є вивчення граматично правильних текстів різних жанрів побутового стилю та тексту як продукту мовленнєво-творчого процесу, що характеризується завершеністю і є об'єктивованим у вигляді письмового документу, літературно коректним та прагматично спрямованим згідно з типом цього документа, твір, що складається з назви (заголовка) і ряду особливих одиниць (понадфразових єдностей), об'єднаний різними типами лексичного, граматичного, логічного і стилістичного зв'язку. Наша думка збігається з думкою провідних вчених, а саме Гальперіна І. Р., що правильним є такий текст, у якому дотримані всі умови, тобто відповідність змісту тексту його назві (жанру), завершеність по відношенню до назви (жанру), літературна обробка, характерна для цього стилю, наявність понадфразових єдностей, що об'єднані різними, в основному логічними типами зв'язку, наявність спрямованості і прагматичної установки [6, 18].

Як в реченні, так і в тексті правильність зумовлює відповідність з встановленими нормами організації висловлювання. Проте, оскільки правильність – не абсолютна категорія, то, як зазначає В. П. Белянін, правильним слід вважати таке вживання мовних засобів, яке відповідає кожній конкретній ситуації спілкування [11, 14].

На нашу думку, до поняття правильності у такому розумінні близьке поняття культури мовлення. Культура мовлення – володіння нормами усної і писемної мови (правилами вимови, наголосу, слововживання, граматики, стилістики), а також вміння використовувати засоби виразності мови в різних умовах спілкування відповідно до мети і змісту мовлення. Поняття культури мовлення включає два ступені засвоєння літературної мови: правильність мовлення, тобто дотримання літературних норм, які сприймаються мовцем в якості загальноприйнятого ідеалу, зразку, що традиційно зберігається, і мовленнєва майстерність, тобто не тільки слідування нормам літературної мови, але й вміння вибирати з співіснуючих варіантів найточніший щодо змісту, стилістично і ситуативно доцільний, виразний [12].

Із поняттями правильності і культури мовлення корелює поняття доцільності. На відміну від сприймання правильності, як відповідності правилам системи, категорія доцільності не тільки і не стільки лінгвістична, скільки соціопсихолінгвістична, що пов'язана з правилами мовленнєвої і немовленнєвої поведінки, національно-культурними особливостями спілкування, традиціями [10, 87].

Отже, комунікативною одиницею вищого рангу, що найбільш повно реалізує лінгвістичну і прагматичну стратегію мовленнєвої ситуації є текст. В залежності від комунікативної ситуації, її прагматичних та соціальних умов і правил, текст матеріалізується в різних структурах, що варіюються від тексту-речення до тексту-монографії, оповідання. Використовуючи текст як матеріал для навчання, необхідно зупинитись на його універсальних ознаках, або основних текстових категоріях. З точки зору логіки, текст має свою макроструктуру (ланцюг взаємопов'язаних міркувань) і мікроструктуру, одиницями якої є такі логічні елементи як вступ, основна частина і висновок. Дослідження нами письмових текстів підтвердило наше припущення, що композиційно-смілова структура текстів різних жанрів побутового стилю в основному ідентична, і композиція (архітектоніка) текстів включає вступ, основну частину і висновок.

Численні дослідження стилістики, лінгвістики, інтерпретації тексту були присвячені проблемі ознак або категорій тексту. Найбільш повно поняття категорій тексту були викладені в роботах І. Р. Гальперіна, який виділив наступні категорії: інформативність, цілісність, зв'язність, автосемантичність фрагментів тексту, його ретроспекцію, проспекцію, модальність, імпліцитність, антропоцентричність, композиційну завершеність, полісемантичність [7].

В свою чергу, О. Н. Мороховський наголошує на необхідності диференціації і уточненні понять “категорія” та “ознака” та пропонує ієрархічно впорядкувати запропонований набір ознак і розглядати категорії як прояв виділених ознак тексту (розгорнутість, цілісність, дискретність) [8, 5].

Розгорнутість тексту зумовлює наявність одиниць нижчого рівня – абзаців, понадфразових єдностей, речень. Цілісність тексту зумовлена можливістю його входження у різні парадигми, де він протистоїть іншим текстам як цілісне утворення. Дискретність тексту зумовлена тим, що він являє собою лінійну

послідовність комунікативних блоків, які знаходяться між собою в певному синтагматичному зв'язку. За Мороховським, ознака цілісності включає інформативність, когезію, ретроспекцію, проспекцію, модальність, завершеність; ознака дискретності – членність, автосемантичність фрагментів тексту; ознака розгорнутості – континуум, політопія, прогресія [8, 7]. Цілісність, дискретність та розгорнутість є обов'язковими ознаками для всіх типів текстів. Крім них існують ознаки, характерні для текстів конкретних жанрів (жорсткість моделей офіційно-ділового стилю, наявність оціночності в публіцистичних текстах, наявність підтексту в художніх текстах).

Цілісність є ознакою чітко організованої структури тексту на рівні змісту. Близьким до поняття цілісності є поняття когерентності. Когерентність – структурна, змістовна і комунікативна цілісність, причому ці види цілісності співвідносяться між собою як форма, зміст, функції і поєднані спільною ідеєю [9].

Цілісність тексту виявляється в єдності його ідеї, формування якої відбувається в результаті осмислення речень, що об'єднані спільною композиційно-мовленнєвою формою в рамках абзацу. Цілісність не завжди має чітко виражені формальні ознаки. Так, маркери початку та кінця тексту не є показниками його цілісності.

Композиційна завершеність тексту – структура, що складається із взаємопов'язаних компонентів.

Модальність тексту виражається у ставленні автора до інформації, що повідомляється в тексті. Засобами формування модальності тексту є інтонація, порядок слів, спеціальні конструкції, частки, вигуки, вставні слова і вставні речення. Отже, авторська точка зору актуалізується на фонографічному і морфологічному рівнях – вживанням морфем; на лексичному – модальними словами і словосполученнями, дієсловами; на синтаксичному – модальними конструкціями, односкладовими еліптичними конструкціями. Модальні слова і словосполучення передають ставлення автора до подій, що відбуваються в тексті. Односкладові еліптичні речення вживаються для передачі емоцій, настрою, надають висловлюванню експресивності, підкреслюють його вірогідність і правдоподібність.

Антропоцентричність тексту пов'язана з процесом пізнання та відображення світу в тексті, що спрямовано на пізнання людини і проявляється у тексті на трьох рівнях: фонографічному, лексичному і синтаксичному.

Слід зазначити, що зв'язність тексту виражається в ієрархії різних по значущості компонентів змісту, що проявляються в семантичних повторах, в зв'язку між словами і реченнями, між реченнями в абзаці, між абзацами, які пов'язані як на логічному і тематичному рівнях, так і на мовленнєвому. На синтаксичному рівні зв'язність реалізується за допомогою повторів різних видів, наявності окличних або питальних речень, інверсії, вставних слів, паралельних конструкцій.

Так, окличні речення надають висловлюванню емоційного напруження.

We'll sell them wholesale, Mr Bohlen! We'll undercut every writer in the country! We'll take the market!

(R.Dahl "The Great Automatic Grammatizator").

Знак питання не в питальних реченнях надає висловлюванню іронічного, жартівливого відтінку.

All is ready for the great event?

(D. du Maurier "Blue Lenses")

Як відомо, категорія інформативності має на меті утримувати і передавати інформацію, що може відбуватися на трьох рівнях – на рівні змісту, мови та на емоційному рівні. Сутність мовних явищ проявляється у синтаксисі. Тому будова речення, організація речень в абзаці, композиція висловлювання є найбільш інформативними в плані мовної інформації [6, 135]. Пунктуація – елемент інформативності синтаксичного рівня. Найбільш інформативним в тексті є тире і три крапки. Тире передає в тексті значення несподіваності, раптовості, що посилює напругу.

She – who'd never – never once in all these years – never on one single solitary occasion –

(K.Mansfield "The Stranger").

Три крапки виражають нерішучість, нервовість, неможливість або небажання закінчити висловлювання.

But he went on flying...a crippled airplane...fighting it every mile of the way home; wanted to save his navigator...though dying himself...

(A.Haily "In High Places").

Прагматична спрямованість – вибір мовних засобів для оптимального висловлювання думки і для максимального впливу на адресата. Прагматичність зумовлює закінченість тексту, його єдність, що виражається у підпорядкованості усіх смислових елементів єдиній цільовій установці і відокремленості, яка визначається наявністю меж початку і кінця. У текстах, які належать до побутового стилю, нижня і верхня межі носять більш-менш клішований характер. Простежимо це на фразях початку і закінчення листів, поштових листівок, записок:

My Dear Young Friend,

Is the day of the supernatural over? Not quite – especially when tricked out in new scientific language. Kindest regards from Felise, invalid father, and myself. We have twelve hours start, which ought to be ample.

Yours ever,

*Ambrose Lavington,
Doctor of the Soul*

(A.Christie "The Mystery of the Blue Jar")

My Dear Amy,

I think you will find everything all right in the flat. I have given Anne your instructions, and dinner will be ready for you and the children when you come. I shall not be there to meet you. I have made up my mind to live apart from you, and I am going to Paris in the morning. I shall post this letter on my arrival. I shall not come back. My decision is irrevocable.

*Yours always,
Charles Strickland.*

(W.S. Maugham "The Moon and Sixpence")

Розглянувши такі текстові категорії як цілісність, антропоцентричність, композиційна завершеність, модальність, зв'язність, інформативність, прагматична спрямованість; поняття, які передаються цими категоріями; набір мовних засобів, що використовується для їх вираження у текстах, ми дійшли висновку, що мовні засоби і, зокрема, граматичні, необхідні для формування вмінь написання текстів різних жанрів побутового стилю.

Слід зазначити, що у процесі іншомовного писемного спілкування характер спілкування (формальне / неформальне) та вибір того чи іншого типу тексту визначається рядом екстралінгвістичних факторів: 1) темою повідомлення; 2) умовами процесу спілкування; 3) кому і ким адресоване повідомлення; 4) метою повідомлення; 5) способом передачі повідомлення. Ці фактори і зумовлюють стратегію комунікації, її лінгвістичну спрямованість. Мета та об'єкт висловлювання, в свою чергу, зумовлюють лінгвістичні характеристики мовленнєвих форм (функціонально-сміслових типів мовлення) – "повідомлення", "розповіді", "опису", "міркування" – їх структуру та мовне оформлення.

Варто згадати, що Н. В. Безсмертна дає таке визначення мовленнєвим формам:

повідомлення – ділове, об'єктивне повідомлення про певну подію, викладену з урахуванням послідовності у часі, з вказівкою на всі його найбільш суттєві моменти;

розповідь – емоційно забарвлене суб'єктивне повідомлення про певну подію, яка відбулася в минулому і завершилася до моменту повідомлення про нього;

опис – або якнайточніше словесне зображення предмета, дії чи стану в їх суттєвих ознаках;

міркування – розгляд певного питання, проблеми, логічний розвиток заданої теми. Сутність цієї форми у тому, що висловлювання з приводу певних речей, положень, явищ і дій порівнюються одне з одним, групуються у логічній послідовності, на основі чого потім робляться певні висновки [3, 52-67].

За Н. В. Безсмертною, картина вживання основних функціонально-сміслових типів мовлення у різних жанрах побутового стилю писемної комунікації має такий вигляд:

повідомлення – біографія, заява, прохання, лист, телеграма;

розповідь – приватне листування;

опис – приватне листування [3, 67].

Такий перелік вживання основних функціонально-сміслових типів мовлення, на наш погляд, не є повним, він лише вказує на можливості їх використання у різних жанрах писемної комунікації побутового стилю та може бути доповнений іншими жанрами, важливими для навчання студентів мовного факультету.

Виходячи із сказаного вище, навчання іншомовної писемної комунікації у вищому навчальному закладі повинно забезпечувати породження письмових текстів різної стильової і жанрової приналежності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адмони В. Г. Грамматика и текст / Владимир Григорьевич Адмони // Вопросы языкознания. – 1985. – №1. – С. 63-69.
1. 2. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка: (Стилистика декодирования) / Ирина Владимировна Арнольд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
2. Бессмертная Н. В. Речевая форма "динамическое описание" и ее лингвистические характеристики: Дис. ... канд. филол. наук.: 10.02.04 / Н. В. Бессмертная. – К., 1972. – 243 с.
3. Васильев Л. Г. Текст и его понимание: Учебное пособие / Лев Геннадьевич Васильев. – Тверь: Тверской гос. ун-т, 1991. – 88 с.
4. Воробьева О. П. Текстовые категории и фактор адресата / Ольга Петровна Воробьева. – К.: Вища школа, 1993. – 200 с.
5. Гальперин И. Р. Информативность единиц языка / Илья Романович Гальперин. – М.: Высш.шк., 1974. – 175 с.
6. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / Илья Романович Гальперин. – М.: Наука, 1981. – С. 29-44.
7. Мороховский А. Н. К проблеме текста и его категорий / А. Н. Мороховский // Текст и его категориальные признаки: Сб. науч. тр./ КГПИИЯ, – К., 1989. – С. 3-8.
8. Москальская О. И. Грамматика текста / О. И. Москальская. – М.: Высш.шк., 1981. – 184 с.
9. Орлов Г. А. Современная английская речь / Герман Александрович Орлов. – М.: Высшая школа, 1991. – 240 с.
10. Фаенова М. О. Обучение культуре общения на английском языке / М. О. Фаенова. – М.: Высшая школа, 1991. – 165 с.

11. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева. – 2-е изд. – М.: Большая российская энциклопедия, 1998. – С. 247.

Резюме. Данная статья посвящена проблеме текста как продукта речевого творческого процесса и его лингвостилистическим особенностям.

Ключевые слова: текст, высказывание, культура речи.

The summary. The problem of the text as the product of thinking and creative process and its linguo-stylistic peculiarities are determined in this article.

Key words: text, utterance, speech culture.

Одержано редакцією 13.05.2014 р.

УДК:821 - 94

І.В. КРАЛЯ, Л.В. МОРОЗ

ЧАС І ПРОСТІР У ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ ЯК ВИДОВА ОЗНАКА МЕМУАРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Резюме. В статті проаналізовано час і простір в художньому творі, що дає можливість персонажу існувати, а подіям розвиватися. Розглядається хронологічний принцип, який покладено в основу мемуарних творів.

Ключові слова: мемуарний твір, автор, спогади, зіставлення, протиставлення.

Постановка проблеми. Поняття часу і простору є "фундаментальними визначниками буття" [1, 91], буття художньої дійсності в тому числі. Час і простір у художньому творі є системою координат, в межах якої тільки й є можливим рух сюжету. В художньому тексті простір дає персонажу можливість існувати, а час дає події можливість відбутися. В конкретному творі подія є наявним часом, а час є здійсненою подією.

В мемуарній літературі ми маємо справу з відображенням подій, що відбулись у минулому, тому вектор часу має, як правило, ретроспективне спрямування. Ретроспективність розповіді базується на такій властивості людської психіки, як пам'ять і здатність за її допомогою пригадувати події, встановлюючи при цьому різноманітні часові, асоціативні, причинно-наслідкові зв'язки. Розглядаючи філософський аспект теорії пам'яті, слід визначити відмінність понять "пам'ять" і "спогади". Хоча саме за допомогою пам'яті людина накопичує враження, знання, оволодіває досвідом, пам'ять пов'язана з процесом мислення опосередковано через образи минулого. Спогади ж – це мисленнева діяльність людини, своєрідне ретроспективне усвідомлення образу в певній співвіднесеності з часом [2, 55].

Час, як об'єктивна форма буття, на рівні пізнання його людиною стає суб'єктивним. Специфіка суб'єктивного часу полягає в тому, що він, на відміну, від об'єктивного часу реальної дійсності, може зміщуватись, сповільнюватись або пришвидшуватись; можливими є суб'єктивні оцінки тривалості окремих відрізків часу (при чому не лише різними людьми, але й однією й тією самою людиною в різні періоди). А відтак, параметри суб'єктивного часу можуть суттєво відрізнитись від часових координат об'єктивної дійсності.

Інакше кажучи, відтворюючи у процесі спогадів ПОДІЮ або низку подій минулого, людина створює не фотографічні зображення об'єктивної хронології подій, « образи певних відрізків суб'єктивного часу, в яких можливим є згущення часового потоку, його сповідь, поєднання в одному часовому відрізку подій, що відбувались в різні періоди.

Усе вищесказане є особливо важливим для адекватного розуміння природи художнього часу мемуарної літератури, специфіка якого обумовлена законами людської пам'яті, а також законами мистецтва як світу образів.

В основу часової структури мемуарних творів покладено хронологічний принцип. Цей принцип, по суті, є універсальним для літературного твору будь-якого стилю і жанру, а для мемуаристики з її "установкою на достовірність він є особливо значущим. В цілому мемуарним творам притаманна сувора хронологія подій, яка, однак, по-різному проявляється в різних жанрах. У щоденниках хронологічний принцип діє більш послідовно: автор знаходиться в залежності від подій, які щойно відбулись, пам'ять зберігає всі часові деталі, в той час, як у пам'яті автора власне мемуарів (спогадів) збереглась далеко не вся ретроспективна інформація, деякі деталі стерлись, інші перемістились у часі. Крім того, для автора спогадів більш актуальним є співвіднесення фактів і подій, порівняння та осмислення їх, оскільки "значення, будь-якого факту в мемуарній літературі визначається не тільки і не стільки ним самим, скільки його положенням, співвіднесенням з іншими фактами, їх аналізом"[4, 19]. Час зображених у спогадах подій, як правило, охоплює тривалий період, на різних етапах якого відбуваються певні зміни. Це дає можливість автору характеризувати події з точки зору різних часових ракурсів, співставляючи, порівнюючи різні часові шари. Ступінь взаємодії часових шарів у спогадах характеризується більшою розгалуженістю і глибиною, ніж у щоденниках. Автор спогадів відтворює ретроспективну інформацію по пам'яті». Цей процес розвивається багатоступінчато: це і враження того періоду, коли відбувались події, й осмислення своїх перших вражень, їх переоцінка на витках кожного часового шару; це, нарешті, й реальний час, з позицій якого в кінцевому підсумку, осмислюються й переоцінюються

ЗМІСТ

<i>Скібчик А.В., Мороз Л.В.</i> Оригінал як дискурс: стратегії і тактики співрозмовників	3
<i>Ковалюк В.В.</i> Структурно-семантичні особливості неологізмів англо-американського походження в сучасній українській мові	4
<i>Опанасюк І.О., Мороз Л.В.</i> Слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми): особливості їх перекладу	7
<i>Пашко І.О., Мороз Л.В.</i> Жанрово-стилістична домінанта в перекладі	10
<i>Вакулинська Л.М.</i> Повтор як комунікативний мовний засіб у німецькомовних біблійних текстах	12
<i>Останчук М.В., Дуброва А.С.</i> Життєвий, творчий шлях та науково-педагогічна діяльність К. Е.Цюлковського	14
<i>Крук М., Мороз Л.В.</i> Рівні та одиниці перекладу	18
<i>Пашкевич М., Мороз Л.В.</i> Синтаксичний рівень і його одиниця: речення/висловлювання та їх дифініції для перекладознавства	21
<i>Король О.Ю., Мороз Л.В.</i> Значення поняття стилю для перекладацької інтерпретації	24
<i>Хомицька Р.В.</i> Семантичний аналіз прислів'їв та приказок	26
<i>Бігунова С.А., Зубілевич М.І.</i> Лінгвостилістичні особливості тексту як продукту мовлення	29
<i>Краля І.В., Мороз Л.В.</i> Час і простір у художньому творі як видова ознака мемуарної літератури	32
<i>Калініченко М. Н.</i> Готорні і «друге велике пробудження»	34
<i>Мороз Л.В.</i> Завершальна фаза еволюції конні-кетчерівського памфлету	38
<i>Шкода Н., Мороз Л.В.</i> Сюжетно-композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів	39
<i>Новосад Н.І., Мороз Л.В.</i> Художня біографія як різновид ренесансної «літератури факту»	42
<i>Мороз Л.М.</i> Новелістична традиція на теренах англійського Ренесансу	44
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Особливості розуміння поетичних творів Філіпа Морена Френо	49
<i>Кисляк О.В., Кравець Д.В.</i> Неочікуваний і зовсім несподіваний Ремарк	53
<i>Дуброва А.С., Трофімчук В.М.</i> Система і характер вправ професійно орієнтованого курсу для інтенсивного навчання читання	56
<i>Баталія Л.О.</i> Педагогічні та теоретичні засади розвитку альтернативних шкіл в країнах західнослов'янського світу	59
<i>Кушнір Н.В.</i> Застосування комп'ютера на заняттях з іноземної мови	62
<i>Черуха Н.В., Черуха В.В.</i> Тенденції розвитку методики викладання іноземних мов в Україні та за кордоном	64
<i>Бойко Н.Г.</i> Краєзнавчий матеріал як фактор забезпечення соціокультурної компетенції	67
<i>Данілова Н.Р.</i> Застосування комп'ютерних технологій для навчання студентів-економістів іноземній мові	69
<i>Безкоровайна О.В.</i> Культура особистісного самоствердження студента-філолога – актуальна соціально-педагогічна проблема	71
<i>Кочубей О.С.</i> Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою	74
<i>Давнюк С.В., Козицька О.А.</i> Проблеми формування мовної культури студентів	78
<i>Олесюк Л.В.</i> Звуконаслідувальна лексика в сучасній англійській мові	80
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Social intellect of the person in the space of his/her complex of interpretations	82
<i>Відомості про авторів</i>	86
<i>Зміст</i>	87

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В.

Підписано до друку 26.09.2014 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

**А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання
гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ,
2014. — 88 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

ББК 81.2